

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ARA: 3 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmentve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV—BRASSÓ, Kapu-ucca 64—66. szám. — Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda/82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik bizományosunk utján is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI
---	--	---	---	--	--	---

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. augusztus 20. (Szerda)

188. SZÁM

„Ez a megállapodás az első békeszerződés”

Amerikai nyomásra elfogadta Marx a feltételeket — Megtörtént az ideiglenes aláírás — Hogy fogadják a parlamentek az eredményeket? — A németek új választásokra gondolnak

— A Brassói Lapok eredeti táviratai. —

LONDON, augusztus 18. A londoni konferencia végérvényesen véget ért, az ünnepi és bucsuztató szónoklatok elhangzottak, a tanácskozó felek megállapították, hogy a konferencián sikerült az ellentéteket áthidalni, s szép szavakba burkolták azt az eredményt, amely Németországra nézve újból fegyverletételt jelentett. A német delegáció tagjai, amikor a meghívásra egyenrangú felekként (amit a konferencia igyekezett vívmánynak feltüntetni) megjelentek a londoni konferencia zöld asztalánál, tökéletesen tájékozatlanok voltak az ellenfél tervei, szándékai és megállapodásai felől. A német delegáció munkája emberfeletti volt, s ha figyelembe vesszük, hogy a németek mögött ott kísértett a német belgazdaság kétségbeesett helyzete, úgy nem szabad csodálkoznunk, hogy tökéletes eredményt a francia állásponttal szemben elérni nem tudtak.

Herriot mindaddig, amíg kötött marsrutával tárgyalt Londonban, mindenben igyekezett közeledni a német állásponthoz. Ez a magatartása azonban párisi útja óta lényegesen megváltozott és a németek a béke érdekében újból kénytelenek voltak deferálni és áldozatot hozni. A konferencia sikere papirossiker, s csak igen jelentéktelen lépéssel vitte előre a konszolidáció felé a német-francia viszonyt. A közeledés csak elméletben és talán elvben történt meg, a gyakorlatban azonban még súlyos nehézségek merülnek majd fel — és Németország semmiesetre sem lesz az a fél, amely teljes megnyugvással tekinthet a londoni határozatok végrehajtása elé.

A konferencia befejezett munkála tairól a következő tudósítások számolnak be:

Herriot és Theunis együttes jegyzéket intéztek Marxhoz, s közlik abban a két kormányt az elhatározásukat, hogy a londoni jegyzőkönyv aláírása után kiürítik a Dortmund-Hoerne-Lühnen zónát, valamint a Ruhrvidéken kívül eső megszállott területeket.

A németek angol és amerikai tanácsra elhatározták, hogy

elfogadják a francia kiürítési feltételeket,

s erre a franciák is hosszas tárgyalás után beleegyeztek abba, hogy a jegyzőkönyv aláírása után csapataikat kivonják a Rajna-jobboldal egyes városaiból, a vasutasokat elvásztják a német személyzettől s csupán sztrájk esetére tartják tartalékban.

Az utolsó tanácskozás szombaton délután négy órakor volt, s azon létrejött a végleges megállapodás.

A konferencia záróülését

szombaton este hét órakor tartották meg Macdonald elnöklété alatt, aki nagy tetszéssel fogadott záróbeszédre Marx, Theunis és Kellog válaszoltak. Rövid szünet után a delegációk a konferencia jegyzőkönyvét tudomásul vették, s ezután megtörtént annak előzetes aláírása. A záróülés este kilenc órakor ért véget, s a konferencia résztvevői barátságos kézzorítással bucsúzták el egymástól.

Az egyezmény végleges aláírását augusztus harmincadikára tűzték ki

abban a feltevésben, hogy addigra az érdekelt parlamentek jóváhagyják az elért megállapodásokat. Amikor Marx az ideiglenes megegyezést aláírta, hangsúlyozta, hogy ha a Reichstag megalapítja a ratifikálást, aláírása semmissé válik.

»Barátaim!«

A bucsubeszédet Macdonald angol miniszterelnök mondotta, aki azt »Barátaim« megszólítással kezdte. Majd elmondta, hálát érez a konferenciának valamennyi résztvevőjével szemben, akik szüntelenül dolgoztak a siker érdekében.

— Hiszem — mondotta — Európának jobbat adunk, mint az ügyvédektől tervezett és papírra vetett megállapodás. A mai megegyezés a háború óta az első olyan megállapodás, amely tárgyalások alapján jött létre.

Ezt a megállapodást az első békeszerződésnek tekinthetjük, mert azzal az érzéssel irhattuk alá, hogy háttér fordítottunk a háborús észjárásnak.

Marx válaszolt elsőnek Herriot beszédére, s kijelentette, hogy a terhek, amelyeket Németország magára vállalt, a németékre nagy áldozatot jelentenek. A kormányt a terheknek vállalása súlyos elhatározás elé állítja, de némi bizakodással tekinthetünk a jövő elé a választott bíróság elvének érvényesülése tekintetében.

— Megelégedéssel emlékezem meg a békének és a békülékenységnek a szel lemeről, amely a konferenciát eltöltötte. Németország örömmel lép jó viszonyba minden néppel, hogy az emberiség javára munkálkodjék. A konferencia elnökének örömmel fejezem ki a német delegáció háláját azokért a fáradozásokért, amelyet a konferencia létrehozása és vezetése körül kifejtett.

Herriot kedden számol be a minisztertanács előtt.

PARIS, augusztus 18. (Havas) Herriot miniszterelnök tízenkilencedikén nyilatkozik a konferenciáról és annak eredményéről a minisztertanácsnak. A kamarát és a szenátust huszonegyedikére hívták össze.

A német delegáció körében számolnak azzal, hogy a Reichstag elfogadja a Dawes-tervezetet, lehetséges azonban,

hogy a Reichstag feloszlítására és új választásokra kerül a sor.

Októberben kereskedelmi egyezményről tárgyalnak.

LONDON, augusztus 18. A német delegáció tagjai vasárnap elutaztak, s hétfőn érkeznek Berlinbe. A francia és német szakértők októberben összeülnek, hogy a megkötendő kereskedelmi egyezményről tárgyaljanak.

Francia-belga-német levélváltás.

A francia és belga delegáció vezetői a következő tartalmu levelet küldötték Marx kancellárhoz:

»Birodalmi kancellár ur!

Van szerencsénk tudomására hozni a kormányaink nevében tett következő nyilatkozatot:

A francia és a belga kormány megerősíti ama régebbi nyilatkozatát, hogy a Ruhrvidéket nem a versaillesi békeszerződés ellenére szállották meg. Kijelentik, mint-hogy el vannak szánva a vállalt kötelezettségek tiszteletben tartására, amelyeknek célja az, hogy Németországtól biztosítékot kapjanak jóvátételi kötelezettségeinek teljesítésére, s hogyha Németország a

szabad megegyezés alapján létrejött kötelezettségeket, melyek a szakértői terv végrehajtására szolgálnak, ugyanazon lojális és békülékeny szellemmel hajtja végre, amely a konferencián uralkodott, akkor a mai naptól számított legkésőbb egy éven belül katonailag kiürítik a Ruhrvidéket. Hálásak volnánk, ha Nagyméltóságod közlésünk vételéről írásban értesítene.

Herriot, Theunis.

A levélre Marx válaszolt, s újból leszögezte, hogy Németország nem tekinthet jogszerezőnek a német területek megszállását, s ama reményét fejezi ki, hogy a Ruhrvidék kiürítése még a megállapított időpont előtt meg fog történni.

Megszüntetik a kolozsvári igazságügyi vezérigazgatóságot

A Brassói Lapok tudósítójától.

KOLOZSVAR, aug. 18. Az erdélyi igazságügyi körökben nagy meglepetést keltett az új igazságügyi miniszternek az a rendelete, mellyel a kolozsvári igazságügyi vezérigazgatóságot megszünteti. A reszort felosztása hátrányos, mert az összes adminisztrációs ügyeket a vezérigazgatóság intézte s így ezek bukaresti elintézése nagy késedelmet fog szenvedni. Pop János igazságügyi vezérfelügyelő az elmúlt héten Bukarestben volt és a miniszteriumban megbeszélte a felosztás részleteit. A tisztviselők elhelyezéséről gondoskodni fognak. Egy részüket visszahelyezik a vidéki bíróságokhoz, ahonnan a vezérigazgatósághoz delegálták őket, másik részüket a CFR-nél kívánják elhelyezni. Az ügyeket ezután egységesen Bukarestből fogják intézni, az igazságügyminiszter azonban felhatalmazást fog adni egyes táblai elnököknek, hogy soron kívül intézhessék el egyes árvaszéki és hagyatéki ügyeket.

Szlovenszkóban is meg akarják bontani a magyar pártot

A Brassói Lapok tudósítójától.

PRAGA, augusztus 15. A csehországi és szlovenszkói sajtó az utóbbi hetekben sokat foglalkozott a szövetséget ellenzéki pártok kebelében jelentkező ellenzéki pártok kebelében jelentkező állítólagos bomlási-tünetekkel és tudni vélte, hogy a szövetséget magyar párt részre szakadása a közeljövőben várható. A mozgalmat a Kassai Napló ismert cikksorozata indította meg, s kiélezte a Slovák cikkek, melyek támadást intéztek részben a szlovenszkói magyar sajtó, részben pedig a magyar keresztényszocialista párt vezetőiből közül Lelley József, Burgitsch Tivadar és Korláth Endre ellen, akiket azzal vádol, hogy tagjai különböző szabadkőműves páholyoknak s így a Slovák véleménye szerint nem képviselhetik a tulnyomó részében katolikus magyar népet. A magyarországi politikai körök a csehországi szövetséget ellenzéki pártok egysége körül dúló sajtóharcot muló jelentőségű tünetnek tekintik. Itt mindössze két dolgról van szó. Egyfelől Lelley József

zsef impulzív természetéből fakadó ambiciózus politikája bizonyos érdeklentébe hozta a magyar keresztényszocialista pártot a tót néppárttal, más felől a városokban lakó liberális fel fogású polgárság gazdasági és kulturális sulyának megfelelő jobb érvényesülést óhajt a szlovenszkói ellenzék politikájában. Ezt a két tünetet szélesíti ki prágai sugalmazásra a cseh sajtó a szlovenszkói magyar pártok teljes váltságává és bomlásává, nem mulasztva el, — miként azt más környező országok kormánykörüi is megkísérelték, — hogy megingatni próbálja a magyarságnak vezetőibe vetett bizalmát. Hogy prágai körök mennyire komolyan vették a tünetek jelentőségét, bizonyítja, hogy éppen ezt az időpontot választották arra, hogy Körmeny Ekes Lajos képviselőt megfosszák cseh állam polgárságától, — akit sorsban Palkovich és Földes képviselők követtek — a Pozsonyban székelő cseh miniszter személyes vezetésével pedig új magyar párt szervezéséről kezdtek tárgyalást, amelynek meddősége és céltalansága előrelátható.

Figyelmeztetés

Az állampolgárságról rendelkező törvény értelmében az állampolgárok névjegyzékének tervezete elkészült és f. évi augusztus hó 18-tól szeptember 16-ig közszemlére van kitéve a városi tanács katonaiügyi osztályában (Kapu-ucca 63. II. emelet.) A névjegyzék tervezet hétköznapiakon délután 4—6 óráig, vasárnapokon és ünnepeken délelőtt 9—11 óráig tekinthető meg.

Minden magyar lakója e városnak tartsa önmagával szemben való legnagyobb kötelességének meggyőződni a felől, hogy fel van-e véve a névjegyzékbe, hogy, amennyiben nem volna felvéve, jogát kellő időben érvényesíthesse. A névjegyzék ellen ugyanis szeptember 16-ig bezárólag bárki felszólással élhet és kérheti felvételét, illetve tévesen felvettek töröltetését. Ezen felszólalások a polgármesterhez intézendők és csak írásban adhatók be.

Vigyázzon mindenki, nehogy nem-törődőmsége megfossza állampolgárságától és idegenné tegye őt a saját hazájában!

Ez a figyelmeztetés az ország többi magyar polgárainak is szól.

A lej Zürichben nyitáskor 2.40

Hármas pártrendszer Amerikában is

Az elnökválasztás első küzdelmei

A Brassói Lapok munkatársától

WASHINGTON, augusztus 16. Amerika népe lázasan készülődik a három hónap múlva megtartandó elnökválasztásra. A pártok már felállították jelöltjeiket, ahogyan a jelek azonban mutatják, ez a választás sokkal izgalmasabb lesz és tarkább képet fog nyújtani, mint az eddigi választások. Ugy áll ugyanis a dolog, hogy míg eddig két párt, a republikánus és a demokrata párt küzdött mindenkor az elnökségért, addig most egy harmadik párt is igényt támasztott arra, hogy elnököt jelöljön. Ez a párt pedig a progresszisták pártja.

A republikánus pártot, amely Coolidge elnöknek, Dawest pedig, akinek nevét a szakértői jelentések tették népszerűvé, alelnöknek jelölte, a nagy töke támogatja. Ez a párt — ami az aktuális világkérdéseket illeti — a népszövetség feloszlását követeli, s egyben ellenzi a szövetségeseknek adott kölcsönök törlesztését. Programjuk a Monroe-elv: Amerika az amerikaiaké.

A demokrata párt főként a farmerek érdekeit képviseli, s igen kevés kilátása van arra, hogy győzelmesen kerüljön ki a választásból. A demokrata-párthoz ugyanis szakadás történt. Ismeretes, hogy a demokratapárt nemzeti konventjén elnöknek Mac Adosot, Wilson vejét, alelnöknek pedig Smith kormányzót akarták jelölni, ez a jelölés azonban hetvenhat szavazás után sem sikerült, úgy, hogy a párt végül is John Dawist elnöknek, Bryant pedig alelnöknek jelölte.

A demokrata pártban folyó intrikák azt eredményezték, hogy a párthoz szakadás történt. A disszidensek csatlakoztak a farmereknek eddig »harmadik párt«-nak nevezett gyenge csoportjához, amelyben az ugynevezett középállamok farmerai tömörültek, akik szorongatott gazdasági helyzetük javulását a republikánusokkal ellentétben a népszövetségtől várják és attól, hogy Amerika beavatkozását biztosítja az európai eseményekbe.

Ez a harmadik párt, amely progresszista pártnak nevezi magát, hatalmas erővel tör most előre, s elnökjelöltje Wiscounsinn állam szenátora, La Follette lett, míg az alelnökségre a párt Wheeler szenátort jelölte. Az új párt, amelynek erejét letagadni nem lehet, mindenekelőtt a plutokrata korrupció ellen küzd, s radikális reformokat követel úgy szociális és gazdasági, mint pedig politikai téren. Így törölni akarja a különféle monopóliumokat, a vasutaknak, valamint, a szén és petroleum forgalmának államosítását követeli, s az adók igazságosabb elosztását igéri. Külpolitikailag a versaillesi békeszerződés revízióját követeli, pacifista irányban, s jelszavai pedig: »Leszerelés szárazon és vízen« és »Le az általanos hadkötelezettséggel!« A progresszisták programjának a leszerelésre vonatkozó része annyira népszerű, hogy azt részben a republikánusok is elfogadták, s Coolidge, aki tegnap fogadta el a jelöltséget, hangsúlyozta, hogy javasolni fogja egy nemzetközi értekezlet összehívását, amely a fegyverkezés korlátozása kérdésében fog dönteni.

Az eddig gyenge progresszista párt életében hatalmas lépést jelentett a megerősödés felé az »American Federation of Labour« (amerikai munkásszövetség) múlt évi kongresszusa, amely nyolcmillió tagot állított a párt szolgálatába s ezek kivétel nélkül La Follette és Wheeler jelöltségét támogatják.

A választásokon tehát a republikánusok és a progresszisták között fog lefolyni elkeseredett küzdelem. A demokraták egyelőre nem számítanak, csillaguk letűnt, erejük elforgácsolódott a pártküzdelmekben, s ma már a hatalmas Hearst-sajtó is a progresszisták törekvéseinek vált szöszölőjává.

A favorit még mindig Coolidge, La Follette azonban szintén nagy erővel tör előre. S La Follette esetleges megválasztása beláthatatlan következményekkel járhat nemcsak Amerika, de Európa jövőjére is.

Ahogy engem ver az Isten...

Várady Aladár országsszerte ismert dala.
Moravetz-kiadás, mindenütt kapható!

„Kisajátították“ a premontreiek váradszöllősi elemi iskoláját is

A Brassói Lapok tudósítójától.

NAGYVÁRAD, augusztus 17. A nagyváradi tankerületi főigazgatóság újabb botrányai szaporította a közoktatásügyi kormány eddig is gazdag botránykrónikáját.

Váradszöllősen állami elemi iskola felállítását határozta el a tanügyi kormány. Ezért a tanfelügyelőség és főigazgatóság kiutazott a Nagyvárad határában levő községbe és Szilágyi Corbu János tankerületi inspektor és Caba Ágoston tanfelügyelő szemlét tartottak a községben. Meglátni és megszeretni a premontrei rendház által 140 év óta fenntartott elemi iskola épületét egy pillanat műve volt. Ki is mondták, hogy itt lesz az állami elemi iskola!

Hogy egy kis formalitás is legyen, hivatalosan utánanézték a telekkönyvben, kié az épület? A telekkönyv tulajdonosként a község közönségét említi,

Erre hivatalosan kimondták, hogy az iskola az államé és szeptember 1-én ott fog megnyílni az új állami elemi népiskola.

Az iskola épületében bentlakó kántortanítót felszólították, hogy augusztus 28-ig az iskola épületéből költözzék ki, mert akkor be fog hurcolkodni az állam által kinevezett új tanító.

A premontrei rend, amely több mint 140 éve tartja fenn a váradszöllősi iskolát

nem vesz tudomásul a nagyváradi tankerületi főinspektor határozatát

és csak az erőszaknak hajlandó engedni, de abban az esetben feljelentéssel fog élni az iskolát elfoglaló hatóság ellen hivatalos hatalommal való visszaélés címén.

Új leleplezések a bécsi kommunista központról

Prágában van a fiók - Négyszázezer dollár az előkészítés költségeire

A Brassói Lapok eredeti tudósítása.

BECS, augusztus 18. A bécsi polgári sajtó már több ízben közölt leleplezéseket az orosz kommunisták gyanús bécsi működéséről, amelyeket a külföldi lapok javarésze is átvett. Ezeket a leleplezéseket most a külföldi sajtó új tényekkel egészíti ki.

A »Mir« című szófiai napilap egyik legutóbbi száma a következő jelentést közli:

»A németországi és ausztriai szovjetdelegátusok fáradhatatlanul és lázasan dolgoznak, hogy Bulgáriában forradalmat szítsanak. Berlinben a szovjetkereskedelmi misszió főnökének, Stomoniakovnak lakásán röviddel ezelőtt fontos konferencia volt, amelyen többek között a Londonból Moszkvába visszautazó Rakovszki népbiztos, a Németországban üdülő Litvinov népbiztos, valamint Avramov és Issakov bulgár kommunisták vettek részt. Az általános bolsevik propaganda központjává Bécs, alközpontjává Prágát jelölték ki. Moszkvából

Bécsbe várják Dimitrov bulgár kommunista vezetőt is. Az előke szító költségekre 400.000 dollárt szavaztak meg

és a pénzügyi dolgok kezelésével Issakov dr.-t bízták meg. A Bulgária elleni akció legkedvezőbb időpontjaként szeptembert állapították meg. A Bécsből kiinduló bulgárellenes akció támogatására Rakovszki titkárát, Ossipovot Prágába küldötték. Issakov viszont Bécsbe utazott, hogy megkezdje a munkát.

Miért maradt el a kisantant körüli repülő ut?

PRAGA, aug. 18. Anapokban kellett volna a kisantant körüli repülésnek megkezdődni. A repülő utat az utolsó pillanatban lemondták. Egy rövid hivatalos hír azt állítja, hogy a repülőút technikai okok miatt maradt el. Beavatott körök ezzel szemben azt állítják, hogy a repülőút a sok feltűnést keltett repülészerencsétlenségek miatt maradt el. Valószínű, hogy a repülőutat a nemzetvédelmi minisztérium repülőosztályában végrehajtandó reorganizációs munkálatok befejezése után fogják megejteni. A repülést a rendszerint jól értesült Lidové Noviny szerint Udrzal nemzetvédelmi miniszter tiltotta be. A gépek már a kbeli repülőtéren készen állottak a startra és a pilótákkal ott közölték a repülést betöltő parancsot.

Ha igazságod van, nem engednek a királynő elé

SZOVATA, augusztus 18. Tegnap délelőtt 11 órakor tették le itt ünnepélyes külsőségek közt az új állami iskola alapkövét. Az alapköbe helyet véstek az alapítási okiratnak is, amelyet Ilana hercegnő írt alá s ő is vakarta be a köbe az okiratot. Délután az István szállóban az iskola alap javára hangverseny volt, amelyen Mária királynő is megjelent.

Érdekes epizódja az iskola ünnepélynek, hogy az épület céljaira lefoglalt telek tulajdonosát, Honig Bert

A londoni »Morning Post« belgrádi tudósítója többek között ugyanerről a következőket írja:

»A bécsi szovjetdelegáció van meg bízva az összes balkáni ügyekkel. Az osztrák köztársaság vendégszeretete folytán a bécsi orosz szovjetkövettség igen sok kétes elemnek nyújtott menedéket Bécsben. Levickij volt és Aussem jelenlegi bécsi szovjetkövetek eredményesen hajtották végre Moszkvából rájuk bízott munkájukat. Alaposan is kolázott személyzet áll rendelkezésükre. Fősegédjük egy Goldstein Konrád nevű ember, aki Cserszki néven szerepel. Így Bécs a különböző agitátorok, jugoszláv és bulgár kommunisták, macedón forradalmárok, albán ellenzékiek, görögök és törökök találkozóhelye lett.

A párisi »Matin« szófiai levelezőjének Ruseff bolgár belügyminiszter a minap a következőket mondotta:

— Bécs a középpontja a középeurópai és balkáni bolsevik propagandának.

A különböző leleplezésekből tehát kitűnik, hogy a moszkvai szovjetkormány Bécsben lassanként olyan szervezetet épített ki, amely

veszedelmes nemcsak a szomszédos államokra, de egész Európára nézve.

Éppen azért szükséges lenne, ha főként a szomszédos államok nagyobb figyelemmel kísérnék a bécsi kommunista központ munkáját.

nátot, aki hadirokkant és akit a háboru anyagilag teljesen tönkretett, a detektívek az ünnepély helyéről eltávolították, mert arra akarta kérni a hatóságokat és a hercegnőt, hogy egyetlen vagyonkáját, az iskola céljaira elvett telket ne három ezer lejjel fizessék ki, hanem a mai forgalmi értékét, 60—70 ezer lejt adjanak meg érte.

Tanulságos eset. A szegény köznépi család fiát nem engedik a királyi család elé.... Azt hiszik, tartósan el lehet zárni az uralkodópárt attól, hogy az erdélyi viszonyokat a maguk szörnyű valóságában megismerje?

Megsemmisítették a gyergyószentmiklósi vizsgák eredményét

A Brassói Lapok tudósítójától.

GYERGYÓSZENTMIKLÓS, aug. 18. Országsszerte nagy feltűnést keltett annak idején a gyergyószentmiklósi román kath. elemi iskola abszolváló vizsgájának ügye. Comaniciu csikmegyei tanfelügyelő, vizsgái elnök, a vizsgára jelentkezett 55 tanuló közül éppen csak ötvenötöt buktatott el, tehát száz százalékot Comaniciu jóindulatát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy pl. Győrfi tanító színlelt fiát azért buktatta meg, mert Szolnok-Doboka megyét nem románosan ejtette ki.

E kulturbotrány jelegével már vizsgaeredményeket és értékelési listákat és szülek megfellebbezték. A kultuszminiszter most helyet adott a Telebbézésnek és a

vizsgálatot megsemmisítve szeptemberre új vizsgálatot rendelt el.

Vége egy oly intézkedés is, melynek az igazságérzet szolgálhatott indító okával. Ezt annak jelöl tekinthetjük, hogy talán a közoktatásügyi miniszter is megelégtelte azt a sok rosszindulatú tény és azt a rossz akaratot, amellyel alantas közegek, kik hatalmi túltengésben s elvakult elfogultságban szenvednek, kezelték a kisebbségi iskolákat s igazságtalan eljárásukkal győztették a tanszemélyzetet s tönkretették a tanulók százait.

Mexikó új köztársasági elnöke Mexikóba invitálja az európai zsidó menekülteket

BECS, aug. 17. Az itteni mexikói főkonzulátus közlése szerint Calles, Mexikó újonnan választott köztársasági elnöke hivatalba lépése után Mexikóba akarja telepíteni a különböző közép- és keleteurópai államokból menekülni kényszerülő zsidókat. Calles elnök a zsidók betelepítése által a mexikói kereskedelem fellendülését reméli. Amerikában egyébként ideérkezett hírek szerint mozgalom indult meg annak érdekében, hogy Jeruzsálemben a zsidó egyház számára világ-rabbinátust létesítsenek. Amerikában általában nagy érdeklődés mutatkozik a különböző zsidó mozgalmak iránt.

Még mindig keresik Antonescu Viktor utódát

BUKAREST, augusztus 18. Illetékes helyről nyert értesülés szerint a kormány még mindig nem találta meg azt az embert, akit Viktor Antonescu helyére Románia meghatalmazott minisztereként Párisba küldhetne. A kormánynak egyébként is nagy igényei vannak az új követ személyére nézve: azt kívánja, hogy kereskedelmi kérdésekben is teljes jártassága legyen, s egyúttal nagy és értékes összeköttetései legyenek a párisi bankkörökkel. Ezt az embert egyelőre még nem találták meg Bratianuék.

Apponyi a küpolitikai kérdéseiről

BUDAPEST, augusztus 18. Apponyi Albert gróf, az egyik budapesti lap munkatársa előtt nyilatkozott az aktuális külpolitikai kérdésekről. A londoni konferencia jelentőségét Apponyi abban látja, hogy az a józan ész uralmának kezdetét jelenti, ami voltaképpen az amerikaiak közbelépésétől datálódik. Az amerikai tőkések konkrét formában állították Európa bölcsei elé azt a tételt, hogy szomszédaitól szorongatott nemzet nem fizethet reparációt. A konferencia eredménye időt adott az emberiségnek a lélekzétvételre, de a békeszerződések igazságtalanságait ezzel korántsem lehet elintézetnek tekinteni. — Genfi utjáról kijelentette Apponyi, hogy ott igyekezni fog nemcsak Magyarország ügyvédeként szerepelni, hanem részt akar venni az európai nagy kérdések vitájában, s hozzá fog szólni a lefegyverzési, a kisebbségi és a középeurópai gazdasági kérdésekhez.

Komoly az amerika-román konfliktus

BUKAREST, augusztus 18. A londoni »Financial News« Washingtonból táviratot kapott, amely szerint amerikai körökben a Románia és az Egyesült Államok közötti vizzályt komolynak tekintik. A bányatörvényben hozott módosításokat Amerika nem tartja kielégítőnek. Ottani felfogás szerint az amerikai tőke Romániában részleges elkobzásnak van kitéve, bár éppen Románia volt az, mely ezt a tőkét behívta s biztosítékot adott az Egyesült Államok kormányának, hogy az amerikai érdekeket teljesen garantálja.

Azt is állítják, hogy Románia bizonyos különbséget tett az amerikai és a francia, valamint brit tőke között, s ez utóbbiaknak bizonyos esetekben indokolatlan kedvezményeket nyújtott.

Megnyitandó: minden román nyelvű és magyar nyelvű iskolában.

58.8

Irodistanút,

aki gépelni tud és a román, német és a magyar nyelvet bírja. Irodai gyakorlat szükséges. Bemutatkozás: 12-1/2 óra közt Lővész-ucca B. 5. sz. alatt. Dr. Alfred Witting, ügyvéd.

HIREK

Szerda, augusztus 20.

Katolikus naptár: Szent István király.

Protestáns naptár: István.

Görög naptár: augusztus 7. Dometie vértanu.

Izraelita naptár: 5684. Ab. 20.

Magyarországon nemzeti ünnep.

A nap kel 5 óra 24 perckor, nyugszik 19 óra 15 perckor.

Legközelebbi holdváltás: Utolsó negyed augusztus 22-én 11 óra 10 perckor.

Időjárás: Nyugatról növekedő felhőzettel állandó eső.

Huszperces küzdelem az orosz-román határon

BUKAREST, augusztus 18. Cetatea Albából érkezett távirati jelentések közlik, hogy a vasárnapról hétfőre virradó éjszakán a város lakosai hatalmas fegyververopogásra ébredtek. A lakosságban pánik vett erőt, s mindenki az uccára menekült, mert meg volt győződve arról, hogy a határon heves harc folyik az oroszok és a román határőrség között. A fegyververopogás azonban mindössze husz percig tartott, s a ma délelőtt megejtett vizsgálat megállapította, hogy az éjszaka folyamán egy orosz kém több társával át akart jönni román területre. A határőrség azonban harcba bocsátkozott velük, s husz percnyi küzdelem után sikerült a támadókat a határon túl üldözni, ahol eltűntek.

Kártérítési pert indítanak a brailai lapok a cenzura miatt

BRAILA, augusztus 18. Ismeretes, hogy a brailai rendőrség ama sok kudarc nyomán, amely a brailai tavak rémének, Terentének üldözésével érte, hogy a brailai lapok csipkedéseitől szabaduljon, minden törvényes alap nélkül eirendelte a Brailában megjelenő lapok cenzuráját. A prefektúra azóta nem szüntette be a cenzurát, s a brailai lapok még most is hatalmas fehér ablakokkal jelennek meg. A lapkiadók most elhatározták, hogy a prefektúra ellen kártérítési pert indítanak, s követelni fogják annak a kárnak a megtérítését, amely őket a cenzura jogtalan alkalmazása miatt érte.

A mai bukaresti lapok felháborodással tárgyalják a brailai rendőrség eljárását, s felhívják a kormányt, hogy vessen véget a jogtalan cenzurának.

Ősielek a honfoglalás korából

SZEKESFEHÉRVÁR, aug. 18. A székesfehérvári rádiótelep felállítására nemrégiben megkezdett ásátásoknál őskori sírokra bukkantak. Eddig mintegy husz sirt tártak fel s ezekben nagyon sok csontvázat, különböző ékszereket, fémtárgyakat találtak. A magyar archeológusok véleménye az, hogy a leletek a honfoglaló ősök egyik törzsétől származnak.

— (Duca külügyminiszter Erdélybe utazott.) Bukarestből telefonálja tudósítónk, hogy Duca külügyminiszter ma reggel a nagyváradi gyorsvonattal Erdélybe utazott.

— (Mosoiu tábornok Nagyváradon.) Nagyváradi tudósítónk jelenti, hogy Mosoiu tábornok, közlekedésügyi miniszter Bihar megyét most járja be, s nagy beszédet tartott Mezőtelegen. Tegnap a nagyváradi tanács közgyűlésén is megjelent, ahol Butyko Coriolan primar üdvözölte. Mosoiu válaszában kijelentette, hogy a megyéhez a szeretet szálai fűzik; Nagyváradnak fejlődnie kell, mert ez a város Románia tüdője, melyen keresztül nyugat felé lélekezik. 250 ezer lejt hozott a megyei utak rendbehozására, és kijelentette, hogy később ezt az összeget emelni fogja. Azután megtekintette a készülő Ferdinánd szobrot.

(*) „Szent gyűlölet” mindkét rész együtt 21–22-én a Modern Mozgóban.

— (A szászvárosi ref. Kun-kollégium fögimnáziuma), az erdélyi magyarságnak e több századra visszatekintő, nagymultú kulturintézet a 1924–25. tanévben is megnyitja kapuit a tanulmányúzó ifjúságnak. A felvételre való előzetes jelentkezések augusztusban és szeptember első felében fogadtatnak el, a beírások 1921. szeptember 15–20. napjain lesznek. Iskolai díjak az egyházi főhatóság egye-

temes intézkedései szerint. Jó tanulók részére nagyszámu ingyenes és kedvezményű bennlakási hely áll rendelkezésre. Érdeklődőknek „Tájékoztató” küld az igazgatóság. (Szászváros, Hunyadmegye.)

— (Letartóztatott szigurancafőnök.) Szalontai tudósítónk jelentése szerint Albu János ottani sziguranca főnököt, Salánkay Károly nagyváradi vizsgálóbíró letartóztatta azoknak a feljelentéseknek alapján, melyekről mi is megemlékeztünk.

— (Több százmilliósrablás Balatonföldváron.) Budapestről táviratkozzák: A balatonföldvári nagyszállóból több százmillió értékű ékszert és valutát raboltak el ismeretlen tettesek. Az eddig megindított nyomozás még nem tudott eredményt felmutatni, a gyanu azonban egy sóffőre irányul.

Többszázmilliósrablás csak nem volt nál.

— (Részeg kommunista.) Marosvásárhelyről jelentik: Ágoston András nyáradszeredai kéményseprő mester az egyik szovátai vendéglőben kissé boros fővel a cigányokkal a kommunista himnuszot huzatta. A csendőrség Ágostont a cigánybandával együtt letartóztatta.

— (Eljegyzés.) Pásztóhy Ödön Alvinczről, eljegyezte Péterffy Gyöngyikét Gyulafehérvárról.

(*) „Szent gyűlölet” mindkét rész együtt 21–22-én a Modern Mozgóban.

— (Román-cseh nemzetközi mérkőzés.) Az ugusztus 31-én Prágában megtartandó nemzetközi mérkőzésre dr. Morár, az ideiglenesen megbízott szövetségi kapitány, saját felelősségére a következő csapatot állította össze válogató mérkőzések nélkül: Ritter-Hockesáry, vagy Kozovics, Bartha, Guru, Vogyl, Weichert, Ströck II., Frech, Schiller, Semmler, Auer I. A kolozsváriak és Tritsch II. ugyanakkor a középnémet válogatótal játszanak Drezdában és Lipcsében.

— (Csak felnőtteknek) mutatja be az Apolló Mozgó a „Ne csajátok meg a férfiakat egy szerelmes pillanatra” című filmet Anita Berber híres táncosnővel a főszerepben. E pazar kiállítású film egy második Königsmark film. Román, magyar, német feliratokkal.

(*) „Szent gyűlölet” 21–22-én a Modern Mozgóban.

— (Nagyszabású sikkasztás egy fetelepen.) Marosvásárhelyről jelentik: Salamárról érkezett hírek szerint az ottani fetelepen nagy visszaéléseknek jöttek nyomára, melyeknek következtében letartóztatták Lukács László államásfőnököt, Máté János és Tatár Géza forgalmi hivatalnokokat. A főnököt később szabadon bocsátották, mert kiderült, hogy semmi rócsa sincs a dologban, a másik kettőről azonban bebizonyult, hogy több millióval károsították meg a fetelepet.

— (Razzia.) Nagyváradi tudósítónk jelentése szerint ott tegnapi éjszaka nagy bünygyi razzia volt, amelynek során 200 egyéni letartóztattak, akik közt sok katonaszökevény és gonosztevő volt.

Megnéztem a holdfegyatkozást

Valamikor nagyon jó barátok voltunk mi ketten: a hold meg én. Akkor, valamikor, kora hajnalban együtt mentünk aludni, s estszürkületkor kezdünk bandukolásunkat az életben. Minden vágyamat, minden sóhajásomat hallotta, minden szerelmemet ismerte. Aztán hűtlen lettem hozzá. A holdvilágos, rajongó szerelem évei elröppentek jött a komoly, férfiemberrealis, holdvilágnélküli küzdelem. S most ismét elém toppant a hold. Nem enged, hogy a hűtlenek egészen elfeledjék őt. Foglalkozni kell vele. A sok hűtlen-ség, amellyel földi rajongói előbb-utóbb egészen bizonyosan elkeserítik, komorrá teszik, s elsötétül. S ilyenkor azt mondják a tudósok: holdfegyatkozás van. — S emlékezővem egykori éjszakai bandukoló társamra, megnéztem komor elsötétülését. Fenn a kárpáti figyelőben. E ma holdban nem csatlakoztam. A hűtlen barátok felélt éret harag mégsem tudta elsötétíteni egészen. A borús árnyék megett ott settenkedett a rózsaszínű fény, amely a megbocsátás csillanása volt. S körülöttem dalol, zenélő fiatalság hallelujájával hódol az életnek. Utóljára kibukkanó diadalmas ragyogásnak. Ugy éreztem, hogy leveleztem hűtlenségemet. De barátja többé nem lehetek a holdnak. A holdvilágos, sóhaj-tásos szereimek ideje elmúlt.

Az irredenta

(Történik egy vendéglő kerthelyiségében. Szereplők: Egy jómódu román csizmadia, a felesége, egy pincér, s egy váratlan hang.)

A pincér hozza a levest és véletlenül leönti egy kissé a csizmadiamester fekete ünneplő kabátját.

A csizmadia (haragra lobban és ráivall a pincérre) Te ... te... ostoba, (Itt egy kicsit gondolkodik, valami erősebb jelzöt keres, végre kibökkenti) ...Te ... ostoba ... irredenta!

A pincér: (kendőjével hirtelen letörli a vendég ruháját, azután zavartan távozik.)

Feleség: Mit mondtál neki? Irredenta? Mi az? Biztosan valami nagy sértés és még beperel téged.

Csizmadia: Tudja az ördög mit jelent? De az Infratirea mindig ezzel a szóval szítja a magyarokat.

Feleség: Eszerint nem tudod mi a jelentése?

Csizmadia: Nem én!

Feleség: Egy levelezőlapon mégis csak meg kellene kérdezni az Infratireától. Mert addig én nyugodt nem vagyok.

Csizmadia: Oh sohse izgatódjál! A pincér nem vette föl a sértést. Ugy látszik nem érti a szó jelentőségét. Pedig ő már igazán érthetné, mert mindig olvasott emberek közt forog. S ha már egy pincér nem tudja mi az irredenta, én pedig csizmadia létemre szintén nem tudom, akkor mit kívánod, hogy az Infratirea tudja?

Egy hang (a szomszéd asztaltól közbeszól): Arra nincs is neki szükség. Elég szép az tőle, hogy le tudja írni. T. D.

MODERN MOZGÓ

«A kis vándor muzsikás» Jackie Coogan ismét megtalálta az utat, hogy közvetlen játékaival, hulló igazi könnyeivel megri-kassa a közönséget. Fatty egy 6 felvonásos tragikomédiában kedves és utólréhetetlen modorával a komoly filmben is megálta a helyét úgy, hogy a közönség egy kedves és gyönyörű est emlékével távozott a telt nézőtérrel. Szerdán fut utóljára ez a két Dorian filmretek. Minden este két film lesz vetítve. Jackie Coogan és Fatty, mint ha versenyre kelne ez a két nagyszerű mo-ziszínész, hogy melyik a jobb és népsze-rűbb. Az egyik igazi könnyeket és igazi mosolyt fakaszt, a másik pedig humorával harsogó kacagásra hangolja az egész néző-teret. A hét nagy szenzációi: «A szent gyű-lölet» reprise, mindkét rész együtt. És «Monica Vogelsang», Félix Filippi híres regénye filmen. Főszerepben: Henny Porten.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Andor Zsigmond szegedi szinigazgató megvásárolta a nagyváradi színház diszletraktárát

A Brassói Lapok tudósítójától.

NAGYVÁRAD, augusztus 13. A nagyváradi színház életében döntő jelentőségű fordulat történt. Hétfőn reggel Nagyváradra érkezett Andor Zsigmond, a szegedi színház igazgatója és egy előkelő szegedi bank igazgatója, s tárgyalásokat kezdtek Parlagi Lajos sal a színház diszletraktárának megvétele tárgyában.

A nagyváradi színház diszletraktá-ra egyike a legszebbeknek és leggazdagabbaknak Erdélyben. A diszletraktár Parlagi elődjétől, Erdélyi Miklós szinigazgatótól 1 és fél millióért vette 3 évvel ezelőtt, s most, hogy a nagyváradi koncessziót nem ő kapta meg és végleg bucsút vesz a színészettől, a diszletraktárt igen előnyös feltételekkel felajánlotta utódjának, Gróf Lászlónak. Parlagi ajánlata a következő volt: vegye meg Gróf a diszletraktárt 1 millió 700.000 lejtért, s a vételár fejében fizessen most 400.000 lejt

és vállaljon át 300.000 lej bankadóssá-gát, amely összeget tudvalevőleg a diszletraktár gazdagításáért volt kénytelen fölvenni annak idején Parlagi, aki gyönyörű új diszleteket készített a Vörös Malomhoz, a Pompadourhoz és még egész sor nagyszerű új-donsághoz.

Gróf László az ajánlatra — min denki legnagyobb meglepetésére — nem reflektált. Mivel a diszletraktár Parlagi már több ízben fölajánlotta a városnak is, de a város, bár hajlandó lett volna a vásárt nyelbeütni, hogy a 25 éves váradi színház diszletei ide gen kezekbe ne kerüljenek, nem tudott a vételre fedezetet találni és így Parlagi kénytelen volt a vagyona nagy részét képező diszleteket másfelé értékesíteni.

Andor Zsigmond, aki már a nyár elején itt tartózkodott Nagyváradon s a társulat több erősségét magas gázsival szerződtette Szegedre, hétfőn dél-ben megállapodásra jutott Parlagival s az egész diszletraktárt megvásárolta.

Beszélgettünk Parlagi Lajossal, aki kijelentette, hogy szívesebben adta volna el diszletraktárát a városnak, vagy Gróf Lászlónak, de mivel más reflektáns nem volt, kénytelen volt Andor Zsigmonddal megállapodni. Ő a nagyváradi színház diszletraktárának a városból való elkerülése miatt minden felelősséget azokra hárit, akiknek módjukban lett volna a diszleteket előnyös feltételek között megszerezni, de arra nem reflektáltak.

A szegedi szinigazgató nagyváradi vásárlása eredményezte nagy szenzációt keltett.

Szeged a második színházi város Magyarországon.

Beszélgettünk Andor Zsigmond szegedi szinigazgatóval is, aki lekötelező szíveséggel állt rendelkezésünkre de a diszletraktár vonatkozásig igyekezik diplomatikus hallgatásba burkolózni. Azt azonban nem tagadja, hogy a diszletek megvételéről tárgyal Parlagival, de az összeget, amelyért megvette a diszleteket, nem árulja el.

Annál érdekesebben nyilatkozik Szegedről, s kijelenti, hogy Budapest után Szeged a második nagy színházi város Magyarországon. Az új szezonban a legnagyobb budapesti színház-szek és több külföldi nagy művész fog vendégszerepelni. Erős operatársulatot szervezett, amely az országban a legelső operagyűjtessé fog fejlődni. A szegedi közönségről nagy szeretettel nyilatkozik, amely kulturájával egyre nyugateurópaibb várossá fejleszti a nagy alföldi metropolist.

— Direktor urat multkori itt tartózkodásakor erősen támadták egyes erdélyi lapok, — jegyezzük meg.

— Hallottam rólok! — mondja Andor Zsigmond mosolyogva. De ezek fölött a támadások fölött csak mosolylyal lehet elsuhanni. Az tény, hogy az állami színházak kevesebb gázsit fizetnek, de a magánvállalkozások mindig magasabb gázsit és magasabb nívót tudtak nyújtani. A nívó ez idén a magyar állami színházaknál is elsőrangú lesz. Nem kell féltetni a magyar színészetet, mi erősek vagyunk és művészi produkciókra törekszünk.

* Megszervezték a marosvásárhelyi színház társulatát. A marosvásárhelyi színház koncesszióját, mint ismeretes, Szendrey Mihály, a régi kiváló szinigazgató kapta meg Szendrey igazgató helyettese. Földes Mihály Nagyváradon tartózkodik s a szervezés munkáját már be is fejezte. A vásárhelyi színház új társulatát kitűnő erőkből állították össze. Leszerződtették: Holdy Incit, a kitűnő énekesnőt, kinek a mult évben Kassán voltak nagy sikerei, Halmos Micit, az ismert primadonnát, Novák Irén anyaszínész nőt, Kiss Mariska vigjátéki, Harmat Jolán szendét, Braun Anci másodszebretet, Gerley Ilus szendét, Palády Róza népszínmű-énekesnőt, Baravszky Oszkár bonvivánt, aki a nagyváradi színházról szerződtött Vá-sárhelyre, Sebestyén Jenő tenoristát, Jakabfi Dezső rendezőt, Győző Alfréd buffót, Karácsonyi Miklós táncos komikust, Kallós József jellemszínészt és Baradlay László lírai szerelmeit. Mint vendég Józ-sika Mici fog állandóan szerepelni Vá-sárhelyen. A szezon szeptemberben Nagy-szebenben, októberben Vásárhelyen kezd meg a társulat.

SPORT

A Kinizsy Románia 1923-24. évi bajnoka

Kinizsy-Nac 4:1 (2:1).

ARAD, augusztus 16. Befejeződtek az országos bajnoki döntőmérkőzések, melyekből megérdemelten került ki győztesnek a Kinizsy, a döntő mérkőzésben 4:1 arányu győzelmet aratva. A játékban a Kinizsy együttese összjáték és egyéni játékok tekintetében egyformán jobb volt ellenfelénél. Mindkét csapat legjobb felállításában szerepelt, sőt a Nac jogsúlatlanul Palkót is szerepeltette, ki az ezévi bajnoki mérkőzésekben Bukarestben is játszott. A Kinizsy csapata:

Ritter

Hocksáry-Resch

Fenyvesi-Vogl-Rössler

Tänzer, Frech, Schüller, Semmler, Kilianowicz

E csapattal szemben a Nac a következő felállításban szerepelt:

Kraus, Palkó, Grünbaum, Rónai, Drescher

Guru-Kinigli-Csillag

Kajla-Markovics

Ströck

A Kinizsy csatárok közül csak Kilianowics volt gyenge, a halvesorban Vogl és Fenyvesi voltak jók. A Nac csatárai nagyon gyengén szerepeltek, csak Rónai-nak volt néhány szép egyéni akciója. Kinigli gyenge volt, valamivel jobb Csillag, Guru volt a váradi csapat kimagasló embere, Ströck nem védhette a kapott gólokat. A mérkőzés első félórája teljesen a Kinizsy jegyében folyik le, csak az utolsó tizenöt percben eszmél fel kis-sé a Nac. A Kinizsy a vezetéshez már a harmadik percben jut Semmler góljával Kajla hibájából. Állandó Kinizsy főlény mellett lövi Frech I. a huszonegyedik percben, ugyancsak Kajla hibájából a második gólt. A negyvenharmadik percben Rónai egyéni játékból jut a Nac egyetlen góljához. A második félidőben a Kinizsy tovább főlényben marad. A harmincadik percben Hocksáry megakasztja a kiszökő Dreschert, a büntető területen belül, a megítélt tizenegyet Ströck Ritter kezébe lövi. A harmincötödik percben Tänzer a harmadik gólt lövi, míg a harminchetedik percben Hocksáry tizenegyesből szerzi meg a Kinizsy negyedik és utolsó gólját. A mérkőzést Buzna brassói bíró pártatlanul és jól vezette, tanúbizonyságot téve arról, hogy méltán bízták meg e fontos mérkőzés levezetésével.

Brasovia-Hargita 1:0 (1:0). Barátságos, minden szépséget nélkülöző, unalmas, néha eldurvuló mérkőzés. A Brasovia az első percekben jut Ágoston révén a mérkőzés egyetlen góljához. A Hargita lelkesen és mindenáron győzni akarva, a mérkőzés egész tartama alatt frontban van, még az erős szél is szövetkezve, mely félidőben szintén helyet cserélt, de nem tud eredményhez jutni. A Brasovia unottan, keletlenül játszik, néha-néha egy-egy szép akciót kezdve, mely mindig veszélyes volt, majd ismét letargiába esve vissza. A mérkőzés egyetlen érdekessége a brassói kerület két legjobb kapusának találkozása volt. Löbl szében, stílusosan véd, de okatlan kiszaladásai Várhegyinek biztosítják az elsőséget. Minikettő szépen dolgozott. A Hargitában minden ember játszott, míg a Brasoviáról ezt nem lehet mondani. A mérkőzést Szabó pártatlanul vezette.

Brasovia komb.-Bmte kom. 3:1 (1:1). Barátságos mérkőzés, sok szép mozzanattal. Ormay lövi a 27-ik percben a vezető gólt, melyet Makkai a félidő végén egyenlít ki. A második félidőben még két gólt ér el a Brasovia. A félidő végén tizenegyet ítélt a bíró a Brasovia javára, vita támad, mire Klein II. bíró lefújja a mérkőzést érthetetlen módon nem rendelve el a büntető rugást.

Brasovia-Olympia klubközi tennisz-verseny 16:8. A Brasovia győelmével végződött a klubközötti verseny, melynek 16 pontjával és 252 gamejével szemben az Olympia nyolc pontot és 189 game-et ért el. A Brasovia csoportjában Jacobici ezredes és Dimătriu kapitány veretlenül küzdötték végig a versenyt. Jó volt még Tompa, ki kettőben veszített egy pontot, három egyes és két kettős meccset nyerve. Az Olympiából Reissner mérnök, Fabritius és Schmidts II. játszottak szépen.

Szegecsvár.

Lomás SC-Vulturul 4:1 (2:0.) Botrányba fulladt barátságos mérkőzés. A Lomás van mindig főlényben, már első félidőben két góllal terhelve meg a Vulturul hálóját. A második félidőben újból Lomás lövi a vezető gólt, melyet a Vulturul kiegyenlített, majd a 38-ik percben újból gólt ér el a Lomás. A közönség offsideot kiabál, mire a Vulturul nem akarja elismerni a gólt, a közönség berohan és Klein bírót megtámadja. A jelenlevő csendőrfőhadnagy és kísérete mentette meg a bírót a veréstől. A mérkőzést Klein kifogástalanul vezette.

Kolozsvár.

Victória-Törekvés 2:1 (1:0.) A Victoria a tuljázott nagyváradi csapattal szemben megérdemelten győzött. A Törekvésből csak a hátvédek és Szilágyi centerhalf voltak jók. A Victóriában minden ember a helyén volt. A 8-ik percben lövi Victória a vezető gólt. A második félidőben tizenöt percre a Törekvés ragadja magához a vezetést, majd ismét Victória főlény. A 25-ik percben Cso mag révén jut a Törekvés egyetlen góljához. A harmincadik percben Zsigát állítja ki a bíró, a 32-ik percben Popp passzolt Cipcigán értékesíti 18 méteres lövéssel. A 34-ik percben Székelyt állítja ki a bíró, mire a Törekvés levonul, majd hosszas tárgyalások után visszatér és kilenc emberrel játsza végig a meccset. Bíró Grosescu.

RMS-Husos. 1:1 (0:1) Barátságos mérkőzés. Bíró Dordea.

Dés.

PTC-DMTE 1:0 (1:0). A Postások Beke góljával győznek. Bíró Pop volt.

Nagyvárad.

Augusztus 17-ike a nagyváradi egyesületek fekete vasárnapja volt. Mind a rom vezető egyesülete vereséget szenvedett. A Nac a Kinizsytól, a Törekvés a Victóriától és az

ANTE-Törekvés mérkőzés 2:0 (1:0) arányban végződött. Gyenge csapkodó játék jellemezte mindkét részből a mérkőzést, melynek góljait Morocz lőtte. Bíró Szántó volt.

Femesvár.

A TAC országos atletikai versenye. Főbb eredmények: 100 m. síkfutás Stefan (AAC) 114 mp. 200 m. síkfutás Berghenthal (TAC) 253 mp. 400 m. síkfutás Korom (VSC) 56 mp. 800 m. síkfutás. Kabát (ATE) 2 p 0.6 mp., 1500 m. Kabát (ATE) 4 p. 23 mp. 5000 m. Márton (VSC) 17 p. 30 mp. Magasugrás Stefan (AAC) 175 cm. Távugrás Fischer (TAC) 616 cm. Súlydobás Pop Zorila 38.84 cm. Gerelyvetés Pálkás 40.44 m. 4-szer 100-as staféta. AAC 48 mp. Olympiai staféta: VSC 3 p. 47 mp.

Külföldi eredmények

A VAC uszóversenye

BUDAPEST, augusztus 18. A VAC rendezésében lezajlott uszóverseny főbb eredményei a következők: 66 méteres gyorsúszásban első Bárány 39 mp. 100 méteres mellúszásban első Sipos 1 p. 19.4 mp. 200 m. gyorsúszásban első Bicskei 2 p. 33.6 mp. 4-szer 100 m. vegyesstafétában első Egercsa pata 5 p 1.5 mp. Magyarország 1924 évi 800 méteres uszóbajnokságában első Szigric 11 p. 57.6 mp. Bajnoki vízipóló mérkőzésen a MAC csapata 6:1 (2:0) arányban legyőzte a KVAC csapatát.

A KAOE atlétikai versenye

BUDAPEST, augusztus 18. A KAOE rendezésében lefolyt atlétikai viadalon a Kreefeldi német atlétákkal együtt Houben is résztvett. A verseny szenzációja lett volna a Gerő és Houben mérkőzése a 100 méteren. Azonban a 60 méterig vezető Gerő hirtelen összeesett s olyan rándulást szenvedett, ami miatt legalább egy évig nem versenyezhet. Részletes eredmények: Első nap: 200 méteres síkfutásban első Houben 22.2 mp., második Kurunczy. Gerő nem indult. Háromezer méteres gyaloglás előnyversenyben első Fekete előny nélkül 15 p. 45.7 mp.

Helyből magasugrásban első Non (BBTE) 147 cm. országos rekord. 4-szer 400 méteres stafétában első KAOE 3 p. 36.6 mp. Svéd stafétában első KAOE 2 p. 5.4 mp. Második Kreefeld csapata 2 p. 10.4 mp. Második nap: 100 méteres síkfutásban első Houben 10.7 mp., második Vida 11.4 mp. A döntőben Gerő tizszer ugrott ki, mire azt egy félórával elhalasztották. Ekkor történt aztán a baleset. Houben hat méterrel főlényesen győzött. Súlydobásban első Forbáth 14 m. 400 méteres síkfutásban első Kurunczy 50.5 mp. 2000 méteres síkfutásban első Kulcsár 5 p. 55.8 mp. 4-szer 100 m. stafétában első KAOE 43.4 mp., második Kreefeld csapata. A KAOE végig vezetve nyert.

Kopenhága.

Bonded. Den 93-Die 1.0 (1.0.) Az Ute vereségének az volt az oka, hogy az eső a meccs egész ideje alatt zuhogott s így a pálya csuszóssága miatt az Ute nem volt képes érvényesülni.

A MAI PÉNZTÁC

Heti, augusztus 18.

A világgiacon lényegtelen árfolyameltolódások.

A valutákban a világgiacon a legutóbbi időben meglehetősen érdekes eltolódások figyelnek meg. Meg lehet állapítani, hogy a sokáig felvetisztet valutabábványt, a dollárt egyszerűen dezonizálták a legutóbbi napok valutaforgalmában. Az angol fontnak ugyanis kétségtelenül az a tendenciája, hogy a dollárral szemben még mindig fennálló körülbelül 10 százalékos diszázsióját lassankint a béke világ nivójáig kiegyenlítse. Miután pedig legujabban a dollár árfolyama láthatólag csökkent Zürichben a svájci frankkal szemben és ezzel párhuzamosan mind azok a valuták is értékleomoroszolódást szenvedtek, amelyek a dollárral hosszabb idő óta kapcsolatban vannak, nyilvánvalóvá vált, hogy a legközelebbi jövőben a dollárnak és a fontnak mérkőzése fog, a megszabni a nemes stabilvaluták árfolyamalakulását.

A belföldi piacon ma reggel nehezen indul az üzlet a hétfői hangulat s a bukaresti tőzsdeszűnet miatt. A nyitó árfolyamok 41.50 lejes svájci franknak felelnek meg. Később lanyhul az irányzat a kereslet hiánya miatt.

Déli záró árfolyamok: Egy svájci frank 41.40 lej, egy font sterling 1000, egy olasz lira 9.96, egy cseh korona 6.51, egy francia frank 12.50, egy dollár 218, egy lejért 326, osztrák és 350 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a szombati zárástól való eltérések.) Nyitás: egy dollár 5.28 és ötnyolcad (negynyolcad), egy angol font 24.05 (-3), száz francia frank 30.30 (-8), száz olasz lira 23.96 (+6), száz cseh korona 15.77 és fél, (- és fél), száz dinár 6.60, száz leva 3.87 és fél, száz lej 2.40, tízezer magyar korona 0.69 és fél, tízezer osztrák korona 0.74 és háromnegyed, egyszáz járadékmárka 125 (-hétnyolcad).

(-) Mezőgazdasági várnok Németországban. Berliin jelenté szerint a Reichstag visszaállította a mezőgazdasági termények, elsősorban a gabona és burgonya háboru előtti vámtételeit.

Kiadó: Brassói Lapok nyomdája.

Alig használt

16 HP Fowler

20 HP Ganz

complett

gőzeke garniturák

gyárilag javított, teljesen üzemképes állapotban azonnali szállíthatók:

"AGRICULTURA"

Ipari és Kereskedelmi Rt.

TIMIȘOARA, IV., Str. Pop de Băsești (Erdős-ucca) 26.

Sürgőnycim: AGRICULT. Telefon: 18-60.

A szent hazugrág

Regény

Irta: Hamvai Sándor

(Minden jog fenntartva.)

(84)

Ekkor már Zalán hosszú lábaival néhányat ugorva, ott termett a villa udvarán, a balkon alatt és széles karimájú kalapjával hevesen köszöntgetett a leány felé.

Éva kihajolt a balkonon és magában tépelődni látszott, ki lehet az, aki őt oly bizalmasan köszönti.

Zalán nem birt magával. Örömeiben csaknem ujjongott.

Odarohant a balkon alá és felkiáltott:

— Istenem! Nem ismer reám, Éva?

A leány letette a kezében tartott him-zórámát és csodálkozva csapta össze a kezét.

— Jézus Mária! Maga az, Zalán?

— En... én... Testestől-lelekestől!

— És hogy jutott ide?

— Egy furdó kalauzzal a kezemben!

Éva kebléről egy rózsát dobott a fiura.

— Legyen üdvözlöve!

Zalán összecsókolta a ledobott rózsát.

— Ide tűzöm a szíven fölé, hadd égjen el annak a tüzeben.

— Nem jó a tűzzel játszani, hallja!

— Én és a tűz már jó barátok vagyunk, mióta maguk eljöttek Szentpálról! Egy esztendőnél több ideje, hogy égek... Égek a vágytól, hogy magát lássam, édes kis Éva!

— Aki a masvilágról tértem vissza, ugy-e? — sóhajtott a leány és szemei meg-nedvesültek.

A fiu szemébe is könnyek szöktek a fájó visszatérlekeztéstől.

— És visszatéréseivel megváltott minket az örületől! — dőlt ki.

Éva hirtelen körnézett.

— Ne beszéljen ilyeneket! Most ugyan egyedül állok itten; de minden percben jöhet Judit mama!

Zalán önkéntelenül kulcsolta könyör-gésre kezét.

— Éva, édes Éva!... Egy év és közel hat egész hó!... Tudja mi az? Egy örökké-valóság! Legyen irgalmas hát!... Szálljon le onnan ide a földre... egy bűnös embert megvigasztalni, aki már a sok szenvedés miatt az Istenségben is kételkedni kezdett!

A leány egy percig gondolkodott.

— Várjon! Előbb tájékozódok itt bent.

Aztán repülök!

— Igen, igen... Mint az angyalok!

Pár perc múlva a leány ott volt a villa ajtajában. Kipirult arca, szivdobogva, zavartan, félénken jött; de ahogy Zalán ujjai átkulcsolták kezét, bátorsága visszatért.

Az átkulcsolt kezek ölelték, csókolták egymást; szemekben odaadás és szerelem tüze lobogott.

— Csakhogy itt látom magát! — tört ki akaratlanul a leány ajakán.

Zalán forró csókkal borította el a leány kezét.

Eva egyideig hangtalanul tűrte a kéz-csókokat.

— Zalán, maga oly jó; de eressze el a kezemet!

— Hisz oly rég nem láttuk egymást! Oly rég szomjazom erre a pillanatra...

Emlékezzék csak, mikor azután a borzasztó katasztrófa után négy hét múlva mint üdülő beteg Judit karján jött meg a parkban...

Ragyogó májusi délután volt... Én a másik kertből lestem szívszorogó pillanatot, mikor marad magára... És akkor...

— És akkor ismét átszökött a kerítésen, épp úgy, mint mikor a tenniszlabdákat kereste, — egészítette ki a leány.

— Azután pár napon által ismétlődött ez a jelenet. Mily boldog percek voltak azok, Éva... Emlékszik?

Éva meghatódottan bólintott igent.

— Örült voltam!... Összecsókoltam ruhája szegélyét és megvallottam, hogy maga nélkül nem élhetek, édes, aranyos, csodálatos gyermek! Emlékszik-e?

Éva arca lángba borult és csintalanul mosolygott.

— Erre már lassa nem emlékezem...

— Nem emlékezik!... Vigyázzon, ne játszon a szavakkal, — s a fiu szívére tette a kezét; — itt... itt... gyógyíthatatlan sebet üt minden szó... Fontolja meg, mit mond! Most itt vagyok!...

Eljöttem, hogy megismételjem, amit akkor örült merészségemben bevallottam... De... de... látom, hiábavaló minden... Maga nem viszonozza az én szerelmemet... Éva! Maga nem tud szeretni! Maga már elfeledett engem!

Éva eltakarta arcát és szepegő hangon szólt:

— Istenem, Zalán... Én sírok!

(Folyt. köv.)

KIRCHEIS-féle
**plémegymunkáló-
gépek**
amíg a készlet tart
Gépvásár
KÉPVERSELET:
BRASSÓ, KUT-UCCA 43

CORDATIC

A
LEGKITÜNBŐBB AUTÓPNEU
!

VEZÉRKÉPVERSELET AUTOMOBIL
ÉS GÉPKERESKEDELMİ VÁLLA-
LAT, ARAD, SALAC-UCCA 6. SZ.

Ha Önt

az ing mintája nem zavarja,
ugy nálunk most alkalma van
olcsón vásárolni. Nagy kiáru-
sítás férfi- és női fehérneműben

Wlaat & Wlaat

FEHÉRNEMÜGYÁR

BRASSÓ

Kapu-ucca 20. Buza-sor 3.

BONOL

egyedüli biztos hatású sör-
lábizzadás ellen.

1 üveg ára használati utasítással 30 Lei.
3 üveg rendelésnél bementes szállítás.

SCABOSAN

Kiváló hatású kenőcs: bőrvisszatartás és őr ellen
1 tégely ára 25 Lei, használati utasítással
3 tégely rendelésnél bementes szállítás.
Kapható: FISCHER JÁNOS gyógyszerüzletében, Lugos Bányánál

ERDÉLYI GYÁRIPAROSOK SZÖVETSÉGE

**KÉMIAI
LABORATORIUMA**

BRASSÓ, Árvaház-ucca 32. NAGYSZEBEN, Saguna-u. 11.

Kereskedelmi, ipari, gyári és mezőgazdasági
Vegyelemzések és Szakvélemények.
Üzemek szakszerű felügyelete. — Kémiai-tech-
nikai és kémiai-gyógyszerészeti eljárások és
receptek elkészítése. — Nyersanyagok, félgyár-
mányok és hulladékok értékesítésénél tanács-
csal szolgál. — Szállít: vegyszereket stb., oltót,
patkányirtószereket, egértífuszbacillusokat.

Husvágó

és hentesipari

Gépek

Első minőség! — Teljes berendezések!

A. BONGRATZ Brassó, Erzsébet-u. 30.

Hirdessen a Brassói Lapokban.

Alól rott a szív legmélyebb fájdalmával tudatja, hogy forrón
szeretett egyetlen nővér

**Özv. Eisensteinné
szül. Schütz Leontin**

f. hó 14.-én, csütörtökön hosszú kínos szenvedés után csendesen
elhunyt

Drága halottam hült tetemét f. hó 15.-én, pénteken d. u. 5
órákor helyeztetett örök nyugalomra a családi sírboltba férje mellé.
Brassó, 1924. augusztus 18

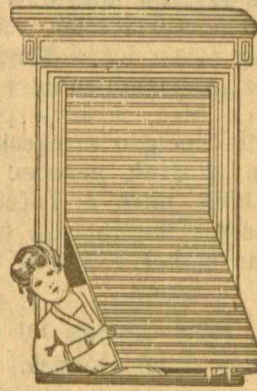
Schütz S.

Wongang Schütz fiai cég belfiája

Redőnyök,

acéllemez bolti redőnyök,
esslingeni ablak-faredőnyök,
Bosswig rácsok, szövött színes
ablakfaredőnyök, vászon ab-
lakroletták „Loss” göngyöli-
tővel, napellenző gépszerkeze-
tek, idomvasablakok a legszak-
szerűbb kivitelben készülnek:

GRÜN WALD és SZÁNTÓ

redőnygyárosoknál ORADEA-MARE-NAGYVÁRAD, Strada General
Moşoiu (volt Mezey Mihály-u.) 4a. Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk!

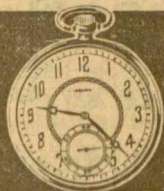
S V É D

**Gatter és körfűrészlapokat,
gyalukéseket**

raktárról szállít
minden
méretben:

SILVANIA MŰSZAKI R. T.

Brassó, Kórház-ucca 64. Telefon 89 és 125

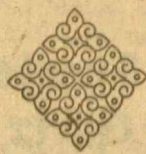

Longines
7 GRANDS PRIX
Legpontosabb óra

"ELECTRA" VILLAMOS-IPAR RT.

Központ: KAPU-U. 69.
Telefon: 561.

BRASSÓ. Gyár: GYÁR-UT 136.
Telefon: 461.

GYÁRT: kapcsolókat, biztosítókat, kábelsarkot stb.
SZÁLLIT: dinamo és elektromotorokat, minden-
nemű szerelési anyagot, csillárokat és
dinamo transzformátor és elektromotor
tekercselő anyagot.
ÉPÍT: villamos átviteli telepeket.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy sor ára: 3 lei. - Vastagabb betűvel 6 lei. - Állást keresők-
nek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Személyszállító autó-vállalat.
Jancsó. telefon 5 30. Brassó,
Fekete ucca 44. 9463

Eladó 7000 □-öl telep gyárnak megfelelő
épületekkel, esetleg kertészeknek is megfelel. Cím:
Löbl hírlapiroda, Arad. 5306

Szakácsnő keresetik a brassói állami
felsőkereskedelmi iskola inter-
nátu-a számára. Előnyös feltételek. Ajánlatok
az Igazgatóságnál. 5300

Olcsó filcz kalapok érkeztek 240.—
Leírt. Átvásalás 55.— Lei. Köllő Margit, Cerna-
ucca 2. (Banképület.) 5292

Gazdatiszt, szerényigényű, önálló, nő állást ke-
res bármikor belépésre. Leveleket „Gazdatiszt 85”
jeligén a kiadóhivatal továbbít. 5288

Egy nagyon jó karban levő cserepes
csőr eladó Törökösön, Str. Horia No. 916 sz. alatt
Érdeklődni a helyszínen lehet. 5283

Fabeégető platina tüket keres megvételre
Kovács Gyula tanító. Ajánlatokat kér: Páké,
u. p. Brateş. 5282

Kerestetik egy nőien molnársegéd vízi-
malomhoz. Fogaras, Piaţa Mihai Viteazu No. 43.
5281

Occaszió! Ruhák, kosztümök elfogadható
áron pénteken, szombaton és hétfőn d. u. 3-6-ig.
Fellegrvár-sor 5. 5280

Képzett, komoly nevelőnőt keresek
l. polgárista leánykámhoz magyar, német, zongora-
tudással. Salamon Vilmosné Erőmihályfalva. 5276

Gépirásra két hét alatt bárkit megtanítok. Kor-
ház-u. 19 emeleten. 5265

Erdőkezelő, aki tölgyerdőbecslés- és ki-
dolgozásban járatos, felvétetik. Sziklás József Bra-
şov, Str. Orfanilor 7. 5256

**Szabó mesterek! Fél-tükonfek-
tio üzletek!** kiket a legs. e. b. jéridivatlap
érdekel, kérjenek ajánlatot Sándor hírlap irodától
Arad. 5233

Személy autó eladó. Brassó Fekete-u.
44. sz. Jancsó 5221

Házi nyulak eladók. Brassó, Fekete-u. 44.
Jancsó. 5220

Fehérneműt most kell vásárolnia,
Wlaat & Wlaat cégnél, ahol a régi mintákat olcsón
kiárusítják. 5217

Házépítkezési telkek eladók Hosz-
szu ucca 104. Balaskó. 10180

Egy tiszta **különbejárati butoro-
zott szoba** keresetik a belvárosban szept.
1-ére. Értekezni lehet e lap kiadóhivatalában.

Veszünk Mentha füvet. **Acida** vegyigyár
Oradea-Mare, Piaţa Mihai Viteazu 11a. 5316

Egy jókarban levő **dívány** olcsón eladó.
Hosszu-ucca 129. 5315

Eladó 1 drb. egyfogatu és 1 drb. kétfogatu
féderes uj stráfkocsi. Gindele János kovács Careii-
Mari. 5314

Jó állapotban levő **cello és fiszharmó-
nium** eladó. Cím 5313 szám alatt a kiadóban.

Jól bevezetett helyi ügynököt keresünk minden
városban reklamcsomagoló szallag eladására. Ma-
gas jutalékot fizetünk. „Favorit” szallaggyár Braşov.
5312

Keresünk mezőgazdasági szeszgyárunk részére
tűgyes szeszfűző gépészt október 1-ére. esetleg ha-
marabbi belépésre. Érdeklődni Léb Testv. Rt. mg.
szeszgyára Sacel u. p. Hasfalau. 5311

Vizsgázott szeszfűző és gépész állást
keres. Ajánlatok „Törökvd” jeligére a kiadóba. 5317

Keresünk azonnali belépésre 4 éves és másfél-
éves leányunk mellé német gyermekleányt Clujra.
Érdeklődők Léb Miksa Sacel, up. Hasfalau. 5310

Egy **regál 11 fiókkal** cca 200 kiló betü-
anyag és rézleléával teljesen felszerelve egy ki-
sebb nyomda részére nagyon előnyös, olcsón el-
adó. Bővebbet „Mechanikai” Papir-
ipar Timişoara, Gyárváros (Muzslai-u. 1.) Titu
Mairescu No. 1. 692

**Autogén heggesz-
tők figyelmébe!**

Az aradi oxigén gyárból meg-
érkezett az **O X I G E N**
küldemény. — L e r a k a t:

Kertész Henrik

bádogos- és szerelő cégnél,
BRASSÓ, SZENT-JÁNOS-UCCA 23.
Aradi Első Oxigén és Iparigáz R.-T.
7757

25 lóerős MÁV. gyártmányu majdnem uj
lokomobil

a legmodernebb armatúrával és kellékek-
kel felszerelve, teljesen üzemképes
állapotban **OLCSÓN ELADÓ.**

M. VOGELSANG
Nagyszeben-Sibiu, Kapp-u. 2.
69

Eladó
GŐZKAZÁN

(Cornwall rendszerű)

33-54 □ m. fűtőfelülettel, 8 1/2 légköznyomásra engedélyezve, teljes fűtőszervezettel belső-
tüzelésre, a teljes finom és durva szerelvényel, befalazási terv és befalazáshoz szükséges
vasalkatőrészekkel. A kazán hosszúsága 6 1/2 méter, átmérője 1 1/2 méter.

TELLMANN VILMOS ÉS TÁRSAI pozsongyárnál
BRASSÓ, HÁTULSÓ-UCCA 52.
51